

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie protestu wyborczego F. P.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 25 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

SSN Aleksander Stępkowski SSN Adam Redzik SSN Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

I.

1. F. P.(dalej także: Wnoszący protest) 13 czerwca 2025 r. wniósł protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r. domagając się stwierdzenia ich nieważności we wszystkich okręgach wyborczych z uwagi na:

1. nadużycia prawa poprzez tworzenie komitetów wyborczych, które nie zgłaszały kandydata na Prezydenta RP, ale wskazywały kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych przez co powstawała

przewaga przy losowania składów poszczególnych komisji dla osób powiązanych z partią [...], a więc „sprzyjających” Karolowi Nawrockiemu;

2. promowania, a także używania przez członków Obwodowych Komisji Wyborczych aplikacji online (link: <https://tester.org>) – niezatwierdzonej przez Państwową Komisję Wyborczą – do weryfikacji zaświadczeń prawie do głosowania, przez co bezprawnie odmawiano obywatelom wydawania kart do głosowania czym popełniono przestępstwo z art. 249 pkt. 2 i 3 Kodeksu Karnego, które to przestępstwo miało bezpośredni wpływ na przebieg głosowania i wynik wyborów, gdyż zakłócało normalne funkcjonowanie obwodowych komisji wyborczych na terenie całego kraju, a także zniechęcało do oddawania głosów przez osoby dysponujące zaświadczeniem o prawie do głosowania.

Wnoszący protest wskazał swój adres i numer PESEL, jednak po jego weryfikacji okazało się, że nie jest on do niego przypisany. Nie wskazał też obwodowej komisji wyborczej przed którą realizował swoje czynne prawo wyborcze.

2. Prokurator Generalny i Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniesli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. Prokurator Generalny wskazał, że Wnoszący protest wskazał błędny numer PESEL (nie przypisany do niego), zaś Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wskazał na abstrakcyjny charakter zarzutów przedstawionych w proteście.

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

II.1. Wolne, równe, powszechne i bezpośrednie wybory realizowane w głosowaniu tajnym są świętem i istotą demokracji, stanowiąc emanację kluczowej zasady ustrojowej Rzeczypospolitej Polskiej z art. 2 Konstytucji RP. To w akcie wyborczym każdy uprawniony realizuje swoje prawo do partycypacji we władzy; wyboru swoich przedstawicieli czy też głowy państwa – Prezydenta RP. Wybory muszą być zatem przeprowadzone w sposób gwarantujący, że głosy wyborców zostaną policzone zgodnie z prawem, a wszelkie mogące wystąpić nieprawidłowości i przestępstwa związane z aktem wyborczym zostaną wyjaśnione. Szczególnym instrumentem

służącym każdemu wyborcy jest protest wyborczy, który – w przypadku wyborów do Sejmu RP, Senatu RP oraz na urząd Prezydenta RP, zgodnie z Konstytucją RP, wnosi się bezpośrednio do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy rozpoznaje je a następnie rozstrzyga o ważności wyborów. Ten model ustrojowy sądowej kontroli wyborów do głównych organów władzy jest utwierdzony polską szczególną tradycją sięgającą Konstytucji RP z 17 marca 1921 r. (art. 19).

II.2. W przypadku wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru na zasadach określonych w ustawie. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (dalej także: k.wyb.) oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-323 k.wyb.

II.3. Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone zostały natomiast w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb., zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

II.4. Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb., zgodnie z którym protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą (dalej także: PKW), przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce

pocztowej operatora wyznaczonego jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (§ 1).

II.5. Protesty wyborcze składa się do Sądu Najwyższego osobiście (wyjątek od zasady reprezentacji przez profesjonalnego pełnomocnika) lub przez pełnomocnika. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w proteście zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera owe zarzuty. Z uwagi na to, że protest wyborczy jest środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze, należy konkretnie wskazywać w nim naruszenia i przedstawiać dowody ich popełnienia, a co najmniej uprawdopodobnić prawdziwość zarzutów.

II.6. Możliwość rozpoznania protestu wyborczego warunkowana jest wskazanymi wyżej wymogami, ale ponadto protest musi spełniać minimalne warunki pisma procesowego określone w art. 126 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm., dalej także: k.p.c.). Protest wyborczy to pierwsze pismo w sprawie, wobec czego powinien zawierać m.in. numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnoszącego protest (odpowiednio art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c.). Podkreślić też należy, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawach z protestów wyborczych nie wzywa się do usunięcia braków formalnych, a przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 k.p.c. nie mają zastosowania (uchwała Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r., I NZZP 8/23).

II.7. Wnoszący protest nie dopełnił warunków formalnych wynikających z brzmienia art. 126 § 2 pkt 2 k.p.c., tj. nie wskazał swojego numeru PESEL, co widoczne jest już *prima facie*. Należy bowiem wskazać, że numer PESEL wskazuje również m.in. jakiej płci jest osoba, którą numer ten ma identyfikować. Jest ona określana na podstawie przedostatniej cyfry numeru PESEL, gdzie liczby parzyste oznaczają płeć żeńską, a nieparzyste męską (art. 15 ust. 2 pkt. 4 ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności). Skoro zatem w numerze PESEL wskazanym przez

Wnoszącego protest przedostatnia cyfra to „2”, a Wnoszący protest jest mężczyzną, to oczywiste jest, że nie wskazał swojego numeru PESEL.

II.8. Niezależnie od powyższego, należy wskazać, że Wnoszący protest nie przedstawił, ani nie przywołał żadnych dowodów na potwierdzenie stawianych zarzutów i ich wpływu na wynik wyborów. Mają one charakter abstrakcyjny i opa

II.9. Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb., orzekł jak w sentencji.

[r.g.]